

CONSERVAR EL PATRIMONI DE VALLCARCA

Proposta veïnal per una intervenció urgent de l'administració

1. Introducció al document

Un grup de veïns de Vallcarca i entitats, majoritàriament implicats en els espais de participació veïnal del barri creiem necessària i urgent l'actuació del Districte per tal de preservar i conservar els darrers edificis del barri vell no enderrocats que constitueixen elements d'alt interès paisatgístic i patrimonial. En el context en el que l'ajuntament té previst en el pressupost 2014 per la gestió del sol del MPGM de Vallcarca la continuació del enderrocs al barri per tal de seguir amb el desenvolupament del pla que afecta el barri, estem particularment preocupats.

La nostra intenció es obtenir el compromís de l'Administració per a que no apliqui l'ordre d'enderrocament d'aquests elements característics del patrimoni local i preservi el teixit urbà del barri. Volem que prengui les disposicions necessàries per conservar-los en bon estat i/o rehabilitar-los.

Es tracta d'un conjunt d'elements arquitectònics i paisatgístics referim al conjunt de cases baixes del carrer Farigola, Calendau i Cambrils, l'edifici de l'antiga escola republicana "San Carol", els arabescos situats a la façana de l'edifici de carrer Gomis 1B, el conjunt dels jardins de l'edifici de propietat pública "El Consolat" i la placa original de l'antiga font del manantial "La Mina" situada sota el viaducte.

Però en particular cal una actuació urgent en 2 elements patrimonials arquitectònics i paisatgístics: l'antiga escola republicana "Can Carol" amb el seu conjunt arbori (amb la recuperació del pous existents) i la casa ubicada al carrer Gomis 1B amb els seus arabescos situats a la façana, 2 edificis que estan en perill per la seva degradació, per la no actuació dels seus propietaris per mantenir en bon estat, i per la pressió imminent dels enderrocs.

Aquest document neix com a primera proposta d'estricta preeminència d'aquest col·lectiu de veïns i veïnes per tal de no perdre alguns elements del patrimoni que ja hem assenyalat. A finals del mes de novembre es va organitzar unes jornades de participació veïnal per el futur del barri de Vallcarca on van participar més de 40 persones, i membres representants d'entitats del barri. Entre tots els participants es van marcar prioritats pel barri en diversos àmbits i s'ha decidit focalitzar les primeres demandes a l'Administració en els elements de patrimoni descrits per tal de no perdre'ls i exigir la seva preservació intentar preservar-los a tota costa pel seu valor arquitectònic i simbòlic.

A continuació us presentarem un resum breu dels punts tractats a la jornada de participació veïnal esmentada pel que fa a l'àmbit de patrimoni, entès com el testimoni de la tipologia d'arquitectura construïda del barri i aquells distints elements distints, singulars i simbòlics i de patrimoni immaterial.

També s'inclou un plànol del patrimoni amb la llegenda del conjunt d'edificis ja catalogats i el conjunt d'edificis i elements que necessiten una intervenció per ser conservats.

Per últim s'inclouen annexos com fotografies dels elements i edificis als que fem referència i documentació històrica que contribueix a contextualitzar el que demanem.

2. La preservació del patrimoni arquitectònic i paisatgístic com a identitat per el barri : una prioritat veïnal

El treball de la jornada de participació ciutadana del passat mes de novembre, que va tenir lloc a l'Aula Ambiental del Bosc del Turull i va comptar amb el seguiment i recolzament de les diferents entitats especialment sensibilitzades amb l'objecte en qüestió (Grup d'estudis Coll-Vallcarca, Arxiu històric de Vallcarca, Grup de Recerca de la Unió Internacional d'Arquitectes) va recollir les següents prioritats en el marc d'allò que tenim i del que volem. Com es pot veure, la majoria de propostes i demandes van en la línia de la conservació dels últims edificis no enderrocats i la preservació del patrimoni material i immaterial del barri.

Resum dels resultats de la jornada de participació veïnal

Les jornades de participació veïnal van permetre treballar el barri des de una perspectiva integral i holística, abordant en la seva complexitat les diferents temàtiques que caracteritzen qualsevol espai urbà (organització i gestió, espais lliures i vials, patrimoni, equipaments, habitatge). Pel que fa a la temàtica del patrimoni els resultats resumits de la jornada son els següents :

Diagnosis

- . El barri de Vallcarca té un patrimoni arquitectònic i paisatgístic important de valor local però també a escala de ciutat menysvalorat.
- . Les actuacions de l'ajuntament en els últims 5 anys s'han centrat únicament en la destrucció d'aquest patrimoni, sense interès davant dels interessos econòmics.
- . Els veïns i les veïnes lamenten la baixa qualitat de resolució urbanística proposada en el pla de transformació de Vallcarca, amb un contrast fort entre les tipologies edificades existent (característiques d'un assentament ecològic amb forma de les parcel·les, tipologia edificada amb espais de jardins en la part baixa al costat de la riera de Vallcarca com a zona inundable, tipus "la caseta i el hortet", ...) i els edificis projectats.
- . S'està fent un treball d'investigació de qualitat sobre el patrimoni local per part del Grup d'Estudis del Coll i Arxiu històric de Vallcarca, insistint sobre el patrimoni humà que crea una nova forma d'establir relacions comunitàries i una identitat al barri.

Propostes

- . Volem la dignificació i conservació de la memòria amb un catàleg i inventari de patrimoni arquitectònic, humà, forestal i vegetal del barri.
- . Es denoten la importància de un comprimís per part de l'administració (en relació als recursos públics i legislació) per tal de conservar i rescatar el que queda de barri i la tipologia d'edificis per mantenir estructura urbana del barri , que és en sí mateixa patrimoni.
- . Es necessària la Participació activa del teixit veïnal en la conservació reactivació d'aquest patrimoni.

3. Plànol del patrimoni : el casc antic

Llegenda

- Edificis inscrits al catàleg del patrimoni arquitectònic de la ciutat de Barcelona.
- Edificis i elements característics del patrimoni paisatgístic i arquitectònic del barri que cal preservar

Al barri hi ha molts edificis catalogats i protegits a diferents nivells (B: Bé cultural d'interès local, C: Bé d'interès urbanístic, D: Bé d'interès documental,). Es nota que la zona del casc antic de Vallcarca no té cap edifici catalogat, segurament com a resultat del procés d'especulació al qual ha sigut sotmès.

Edificis i elements catalogats al barri :

Entorn b d'av republica argentina, 89
Casa andreu ventosa, c mare de déu del coll 68
Casa Barangé, Pl Mons 4
Casa Cortina, Av República Argentina 82
Casa Eudald Obradors, Av República Argentina 90
Casa San Salvador, C Mare De Déu Del Coll 79
Conjunt Del Passatge Isabel

Villa Conchita, C Mare De Déu Del Coll 81
Entorn B D'av República Argentina, 92
Entorn B De Sant Eudald, 11
Grup Escolar La Farigola, C Farigola 51-53
Habitatge Unifamiliar, C Mare De Déu Del Coll 83-85
Pont De La Plaça Mons, Plaça Mons

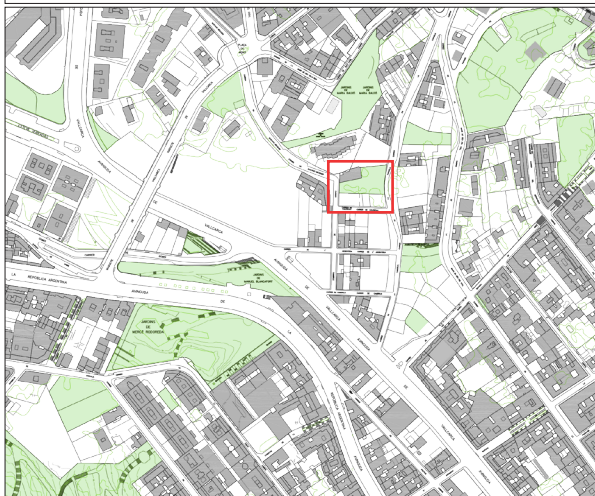
A més d'aquests elements, volem destacar amb aquest document la necessitat de reconèixer la qualitat patrimonial arquitectònica i paisatgística , conservar i rehabilitar 2 edificis que necessiten una intervenció urgent :

- . L'edifici de l'antiga escola republicana "Can Carol" i el seu jardí arbori
- . Els arabescos situats a la façana de l'edifici de carrer Gomis, 1B

4. Els elements a conservar : estat actual i propostes

Denominació : Antiga escola republicana “Can Carol” i el seu jardí arbori

Ubicació : carrer de la Farigola, carrer Gustavo Bécquer, carrer de Calendau

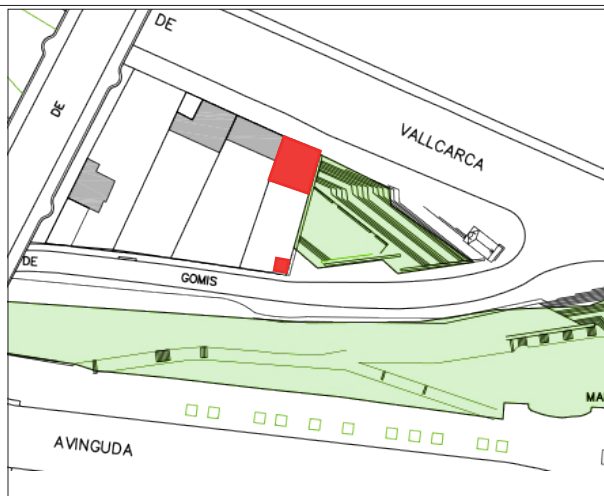
Nivell de protecció : no catalogat

Elements patrimonials a conservar i propostes d'actuació :

Es proposa que en el solar on esta l'edifici es conservi la integralitat del conjunt compostat per l'edifici de Can Carol en el barri com a exemple únic de configuració d'edifici rural tipus Masia amb tot el seu entorn paisatgístic arbori (2 figueres, un til·ler, llorer, nespres i una palmera) i natural amb la recuperació dels pous com element d'identitat que conforme l'espai central del barri vell de Vallcarca com a centre social educatiu per el barri.

Denominació : casa amb arabescos

Ubicació : carrer Gomis, 1B

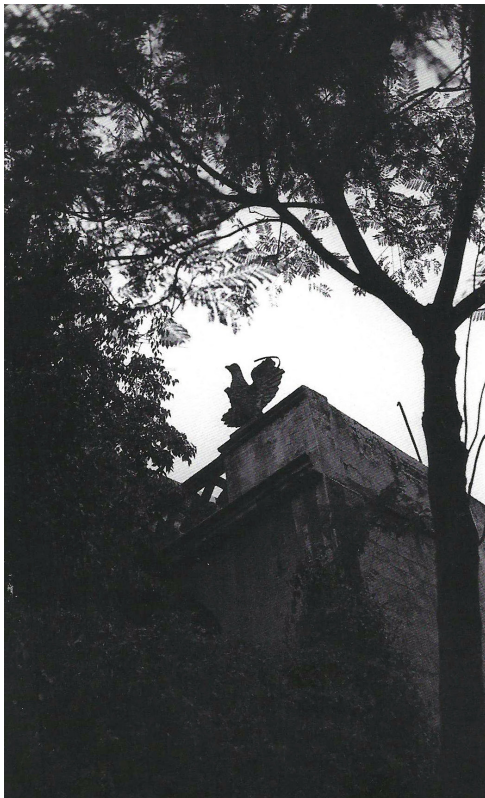
Nivell de protecció : no catalogat

Elements patrimonials a conservar i propostes d'actuació :

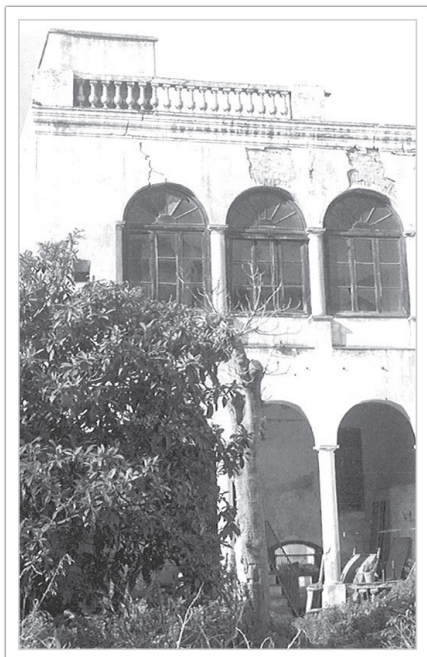
Conservar diferents elements compositius i decoratius de l'edifici com a elements paisatgístics del futur parc projectat en memòria de la història del barri com espai de lleure i estiuatge a principis del segle XX.

5. Anexos

Fotografies de la casa del carrer Gomis 1B.

Fotografies de l'antigua escola.

Document de suport a les iniciatives veïnals per la recuperació de l'antiga escola. Arquitectes sense fronteres.

Arquitectes Sense Fronteres – Demarcació de Catalunya

L'AAVV de Vallcarca defensa la creació d'un Centre de Cultura Popular al barri en un immoble del qual el districte n'autoritza la demolició

Ara fa uns mesos Arquitectes Sense Fronteres va rebre una sol·licitud per part de l'associació de veïns de Vallcarca per a visitar i opinar sobre l'estat de l'immoble situat al carrer Gustavo Adolfo Bécquer 2-10 i el seu entorn. La demanda es feia amb motiu de la concessió del permís per al seu enderrocament al·legant "ruïna". La concessió d'aquest permís no deixa de sorprendre, donat que el document redactat per Habitat Urbà per a l'adjudicació de la finca a l'Ajuntament de Barcelona a títol de cessió obligatòria i gratuïta deia clarament que "la finca existente sera objeto de rehabilitación exterior, conservandose la edificación existente en la actualidad, sin perjuicio de la realización de las reformas o mejoras interiores que sean necesarias". D'aquest escrit se'n dedueix que en tot cas la volumetria definida pels murs exteriors de l'edificació i aquests mateixos s'han de conservar, amb el que l'enderrocament seria impossible.

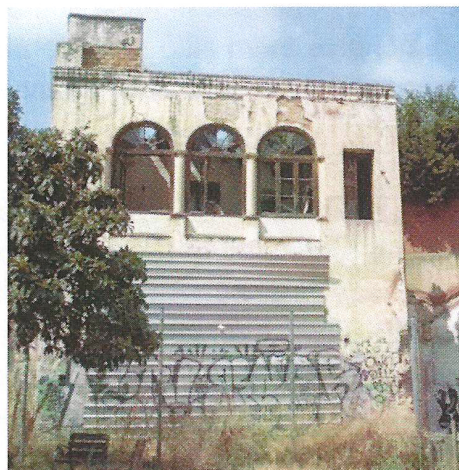
La visita de l'immoble, realitzada el 24 d'Agost de 2012 i durant la qual només es va poder observar l'edifici des de l'exterior a causa de la tanca que envolta la finca i el tapiat dels seus accessos, va deixar entreveure que tant l'entrebegat com els tancaments han estat enderrocats deliberadament, causant un deteriorament de l'immoble per l'exposició de l'estructura a la intempèrie. Això ens fa pensar que la situació de "ruïna" al·legada per la propietat podria ser provocada i, a falta d'una visita a l'interior de l'immoble que ho corrobori, recuperable.

Davant d'aquests fets des d'ASF volem donar el nostre suport a la proposta del barri de situar un equipament a l'immoble de l'esmentat solar. Així, creiem en la conveniència de la proposta com a contrapunt a l'inèrcia urbanística destructora que fa 10 anys que s'ha acarnissa amb el barri de Vallcarca. El citat projecte preveu mantenir l'edifici i ubicar-hi un Centre de Cultura Popular: còmics, cartells y cromos, per a l'exposició pública d'una nombrosa documentació d'arxius de l'editorial Bruguera, la impremta de la qual estava localitzada al mateix barri. Es dona la casualitat que la presentació pública d'aquest projecte es va produir just abans que es prengués la iniciativa de demolir l'edifici. Es possible que el projecte de l'AAVV pel barri fos el detonant?

El solar a on està aquest immoble compta amb un entorn ampli de vegetació i arbres característics, que donarien peu a una plaça representativa de

Vallcarca, espai propi i usual de qualsevol barri com cal i del qual Vallcarca manca. La ubicació també és excel·lent per a acollir un equipament d'aquestes característiques, ja que té la parada de metro L3 Vallcarca a escassos metres i es troba en un carrer principal del barri, per on passen molts visitants del Parc Güell.

Des d'ASF pensem que NO s'ha tingut en compte l'opinió ni les necessitats dels veïns, cosa que sembla ser una constant en aquest districte ja que tampoc es tingué en compte en la modificació del PGM de l'avinguda Hospital militar Farigola i el PMU Vallcarca. Arquitectes Sense Fronteres s'ofereix, en cas d'existir la possibilitat d'accés a l'immoble, a fer una visita i avaluar l'estat de l'edifici.

6. Entitats firmants

Nom	NIF	Signatura